

Božićna medijacijska priča

Autor: dr. sc. Srđan Šimac

Žuran telefonski poziv

23. prosinca, tijekom radnog vremena zazvonio je telefon u mom uredu u Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske. Na drugoj strani telefonske linije bio je gospodin Branimir Horvat, predsjednik uprave trgovačkog društva Specijalne konstrukcije d.o.o. Obratio mi se kao voditelju Službe za mirenje s upitom vezanim uz mogućnost žurnog pokretanja postupka mirenja u sudu. Jako ga je razveselio moj pozitivan odgovor. Čak što više, s mnogo truda je skrivao svoje uzbuđenje: *"O Bože, to su fantastične vijesti za nas! Nećete zapravo nikada saznati kakvo ste nam olakšanje priuštili s vašim odgovorom. Hvala vam najljepša na tome."*

Gospodin Horvat je odmah krenuo u pripremu papirologije potrebne za pokretanje postupka mirenja. On je još napomenuo kako je strankama jako važno da spor riješe nagodbom veoma brzo, još prije Božića ako je moguće. Pored toga, samo je onako ovlaš dodao da ako sud strankama pomogne u tome, da će se oni za tu pomoć svakako znati odužiti. To je bilo izrečeno više kao izraz ushićenja i već zbog samog saznanja da postoji mogućnost provedbe mirenja u tako kratkom vremenu. I ne registrirajući ove njegove posljednje riječi, zaželio sam njemu i suprotnoj stranci unaprijed dobrodošlicu, zahvalio im što su se odlučili za postupak mirenja i potvrdio mogućnost da im upravo ja budem izmiritelj.

Božić dolazi

Još je ostalo samo dva dana do Božića. Blagdansko raspoloženje se osjećalo svugdje u gradu, pa i u sudu. Ulice su bile pune razdraganih ljudi. Sjajni ukrasi zrcalili su se sa svih strana. Činilo se kao da su se sve zvijezde spustile s neba samo kako bi grad Zagreb spremno dočekaao najdraži blagdan i praznike. Na više mjesta na ulicama i u prodavaonicama djedice Božićnjaci u crveno bijelim kostimima igrali su se s radosnom djecom osluškujući njihove želje.

Suci i službenici dovršavali su posljednje radne zadaće na kraju tekuće godine. Osjećaj zadovoljstva zbog dovršetka još jedne intenzivne radne godine sve nas je pomalo obuzimao i nekako činio zadovoljnim. U sudskim hodnicima, kao što je to uobičajeno u ovo vrijeme, više nije bilo užurbanosti.

Prvi i posljednji zajednički sastanak u mirenju

Prvi sastanak u mirenju započeo je sutradan, u kasnijim jutarnjim satima, samo jedan dan prije Božića. Bilo je jako hladno. Mogao se namirisati nadolazeći snijeg u zraku. U sud su pristigla dva direktora, gospodin Horvat i gospodin Lukin, zajedno sa svojim odvjetnicima, gospodinom Pezom i gospodinom Schwartzom. Svi su bili prilično dobre volje. Uz vidljivu odlučnost smjestili su se oko okruglog masivnog drvenog stola u ugodnoj i toploj prostoriji. Ova soba je u to vrijeme

bila namijenjena isključivo za postupke mirenja. U njoj se uvijek osjećala nekakva posebna pozitivna energiju koja kao da je tjerala stranke u sporovima na optimizam i suradnju.

Gospodin Shwartz, stariji kolega s velikom stručnom reputacijom bio je već tada svojevrsna legenda među odvjetnicima. To je bio naš prvi susret. I on i ostali, pristupili su mirenju puni nade u pozitivan rezultat.

Spor je bio povezan s gradnjom velikog poslovnog nebodera – Millennium. Njegova izgradnja bila je dovršena prije dvije godine. Proizvođač i ugraditelj liftova u ovom neboderu, društvo Elevator 2000 d.o.o., zahtijevalo je od investitora, društva Specijalne konstrukcije d.o.o., isplatu pune ugovorene cijene ugrađenih liftova. Investitor zastupan po gospodinu Horvatu, odbijao je isplatiti punu ugovorenu cijenu, jer liftovi nisu u potpunosti udovoljavali ugovorenim standardima.

Njihovi raniji pregovori oko ovih spornih pitanja nisu dali rezultata. Zato je gospodin Lukin odlučio u ime društva Elevator 2000 d.o.o., podnijeti tužbu protiv investitora pred Trgovačkim sudom u Zagrebu. Nakon što je taj sud donio presudu, jedna od stranaka podnijela je žalbu i predmet se našao pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske. Zato su se stranke i obratile tom sudu i meni osobno za pomoć kroz postupak mirenja.

Mirenje je započelo s laganim tenzijama. One su još uvijek postojale među prisutnima zbog u dobroj mjeri izgubljenog međusobnog povjerenja. Započeli su oprezno s dijalogom nenavikli na postupak rješavanja spora izvan sudnice. Njihov početni oprez već je uskoro zamijenilo međusobno pažljivo slušanje. Uslijedilo je razumijevanje koje je raslo iz trenu u tren.

Postupak mirenja je trajao nekoliko sati uz više odvojenih sastanaka. Prisutni su vrlo brzo zaključili da je do spora došlo prije svega zbog slabe i nedostatne komunikacije. Zato je sve do ovog trenutka među njima vladalo nerazumijevanje i latentno neprijateljstvo. Činili su se "slijepima" uslijed međusobnog uskraćivanja potrebnih informacija koje je do tada svaka od strana čuvala samo za sebe, pripremajući se za parnični rat koji je u konačnici i započeo.

S protekom vremena postojeće razlike među strankama postajale su sve manje, a dogovor sve bliži. Dogodio se i onaj ključni trenutak u mirenju u kojem stranke međusobno suprotstavljanje zamijene suradnjom. Gotovo su se počeli natjecati oko toga tko će od njih ponuditi bolje rješenje. Uskoro nakon toga postigle su suglasnost oko sadržaja nagodbe i potpisale je. Nagodba je dodatno zatopljila atmosferu u sobi. Činilo se doslovce, kao da u sobi gori vatra u kaminu kojeg nema.

Osmijesi su svima prisutnima prekrili lica. Uslijedilo je srdačno rukovanje i izražavanje zadovoljstva postignutim. Svi su odahnuli. Gospodin Horvat koji je dan ranije razgovarao sa mnom telefonom, ustao je i gotovo svečano objavio da je sada na redu ispunjenje onoga što je obećao. Tek nešto prije toga, pozvao je nekoga mrmljajući veselo u vlastiti mobitel.

Predivni kolači

Uskoro je u našu sobu ušao nasmijani mladić noseći u rukama dvije velike kartonske kutije pune raznih kolača, jednu iznad druge. U njima je bilo najmanje šezdeset uredno složenih kolača. Svi su bili različitih oblika i boja, sve jedan ljepši od drugoga. Zapravo, teško je bilo reći jesu li bolje izgledali ili mirisali. Mogli smo samo zamisliti koliko su tek bili ukusni. Bilo nam je svima teško odoljeti iskušenju da dograbimo barem po jedan.

Gospodin Horvat je kazao: *"Ovo je mali znak zahvalnosti sudu, svim sucima i službenicima, zbog toga što je strankama u ovo pred Božićno vrijeme omogućen postupak mirenja i rješenje za njih teškog spora na najbolji mogući način."*

Premda i sam razdragan dobrom atmosferom, nisam krio iznenađenje ovom gestom. Tek sam se sada prisjetio riječi gospodina Horvata kada je kazao da će on već nekako na svoj način uzvratiti za pruženu pomoć.

Uslijedio je moj odgovor: *"Gospodo, jako me veseli vaš današnji uspjeh, kao i vaša lijepa gesta i briga, tim više što je iskazana u ovo blagdansko nama svima najdraže vrijeme. No molim vas najljepše, nemojte se ljutiti što ne možemo primiti i zadržati vaš poklon, premda se radi samo o kolačima. Ja vam se u osobno ime i u ime svih mojih kolega sudaca i službenika, toplo zahvaljujem na ovoj lijepoj gesti i ujedno predlažem da umjesto našim sucima i službenicima, ove dvije velike kartonske kutije divnih kolača, uputimo Domu za nezbrinutu djecu kako bi im zajedno zasladili ove dane."* Moja reakcija je početno iznenadila prisutne. Međutim, već ubrzo, vratio im se i smiješak i zadovoljstvo na lica odmah po dovršetku mog kazivanja.

Svi su se složili s prijedlogom. Mario, naš mladi službenik odnio je kolače u Dom i kasnije smo dobili informaciju da su djecu i njihove voditelje kolači jako razveselili. U Domu je bilo upravo oko šezdeset djece različitog uzrasta. Svi su nestrpljivo očekivali Djeda Božićnjaka i bili su usred priprema za njegov dolazak. Ugodno su se iznenadili kada im je Mario donio kolače i kada su uzbuđeno pomislili da je Djed Božićnjak došao ranije nego što su očekivali. Kasnije smo dobili prekrasno pismo zahvale s potpisima ravnatelja Doma i sve djece, uz više veselih i prigodnih crteža koje su djeca nacrtala svojim malim rukama.

Duboka humanost

Nastavili smo još kratko s ugodnim razgovorom prije nego što smo napustili sobu za mirenje. Tada sam primijetio da s nama u sobi više nije stariji kolega, gospodin Schwartz. Pozdravljajući se sa strankama i drugim kolegom odvjetnikom, uz najbolje želje njima i njihovim najmilijima povodom Božića i skore Nove godine, primijetio sam kolegu Schwartzu u kutu u dnu hodnika, u mraku. Stajao je mirno, a ramena su mu blago podrhtavala. Kad sam mu se približio, vidio sam da suze nijemo teku niz njegove obraze. Zabrinut, upitao sam ga što se dogodilo?

Odgovorio mi je: *"Dragi moj kolega Šimac, duboko ste me ganuli vašom gestom, slanjem kolača nezbrinutoj djeci. Riječ je o Domu u kojem sam ja osobno, kao malo dijete proveo cijeli II. svjetski rat. Nije nam bilo lako. I zato vjerujte mi kad vam kažem da će tu djecu ovi kolači veoma razveseliti i barem im malo uljepšati ove dane koji ih snažnije od drugih dana, podsjećaju da su bez svojih obitelji. Hvala vam velika na tome što ste upravo učinili."*

Dirnut ovim neočekivanim toplim riječima i pričom za koju tada nisam znao, uspio sam samo čvrsto i dugo zagrliti starijeg kolegu i srdačno mu zahvaliti na iskrenosti, otvorenosti i ljudskosti. Kasnije se pokazalo kako je to bio početak našeg divnog prijateljstva, koje i danas traje.

Sudski hodnici su se ispraznili, a u sudskoj zgradi zavladao je mir koji se dao gotovo opipati. Moj dragi kolega Schwartz napustio je sudsku zgradu dvostruko spokojan, i zbog djece u Domu i zbog stranke koju je zastupao u mirenju. A ja, ja sam dobio još jednu potvrdu o tome zašto volim ljude i postupak mirenja. Trebam li većeg dara za Božić?

Bio sam posljednji koji je toga dana napustio sud. Netom prije, pogledao sam kroz prozorska stakla i ugledao prve snježne pahuljice koje su počele tiho padati i umatati ovu divnu priču u snježno bijelo. Bilo je jasno da ćemo imati bijeli Božić!

Priča autora dr. sc. Srđana Šimca na hrvatskom jeziku je prilagođena verzija izvornika ove priče objavljena na engleskom jeziku u knjizi - ***Stories Mediators Tell – Worlds Edition***, Editors, Lela Love and Glen Parker, ABA Publications, 2017.